

**ТЕОРІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ПРАВА; ПОРІВНЯЛЬНЕ
ПРАВознавство; ІСТОРІЯ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ**

УДК 342.95:378

DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2022.3.01>

Євгенія Володимирівна Дуліба,

*доктор юридичних наук, доцент,
Національний університет водного
господарства та природокористування (м. Рівне),
Навчально-науковий інститут права,
кафедра конституційного права і галузевих дисциплін (професор);*

 <https://orcid.org/0000-0003-2651-4977>,
e-mail: dulibayevheniia@gmail.com;

Ольга Євгенівна Аврамова,

*кандидат юридичних наук, доцент,
Харківський національний університет внутрішніх справ,
кафедра цивільного права та процесу (доцент);*

 <https://orcid.org/0000-0002-1941-9894>,
e-mail: gamm@i.ua;

Анатолій Миколайович Куліш,

*доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України,
Сумський державний університет,
Навчально-науковий інститут права (директор);*

 <https://orcid.org/0000-0003-1619-3831>,
e-mail: a.kulich@jur.sumdu.edu.ua;

Валерія Валеріївна Миргород-Карпова,

*кандидат юридичних наук,
Сумський державний університет,
Навчально-науковий інститут права,
кафедра адміністративного, господарського права
та фінансово-економічної безпеки (старший викладач);*

 <https://orcid.org/0000-0002-3302-221X>,
e-mail: v.myrhorod@jur.sumdu.edu.ua

**ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА, ПРАВОВА КУЛЬТУРА,
ОСВІТА Й АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ**

На основі аналізу Рейтингу верховенства права за 2021 рік, Рейтингу процвітання за 2021 рік, Рейтингу рівня освіти за країнами 2021 року, світових рейтингів університетів (Times Higher Education за 2021 рік, QS World University Rankings 2021)

продемонстровано існування чіткої кореляції між дотриманням принципу верховенства права в державі та правовою культурою, освітою і дотриманням академічної доброчесності. Доведено, що чим вищий рівень дотримання принципу верховенства права, тим вищий рівень правової культури та відповідно рівень і якість освіти та дотримання академічної доброчесності.

Ключові слова: верховенство права, правова культура, освіта, академічна доброчесність.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Як відомо, на формування та розвиток людини як особистості протягом її життя впливають багато соціальних чинників. Серед них культура, побут, традиції, звичаї народу, виховання, оточення, середовище, належність до певної культури тощо. Завдяки вказаним та іншим чинникам відбувається процес соціалізації кожного індивіда, під час якого створюється конкретна особистість. При цьому засвоюються певні зразки поведінки, соціальні норми і цінності, необхідні кожній людині для її успішного функціонування в суспільстві. Крім того, під час виховання та навчання відбувається прищеплення особистості до цінностей суспільства, засвоєння знань, умінь, навичок, стилю мислення та переконань, а також духовних цінностей і норм поведінки країни, в якій вона проживає.

Заклади освіти всіх рівнів відіграють центральну роль у розвитку правової культури суспільства. Адже від того, з якими знаннями і світоглядом житиме підростаюче покоління, на яких цінностях, принципах, ідеях будуть складатися суспільні відносини, залежить розвиток і функціонування держави взагалі та рівень правової культури.

Пандемія COVID-19 вплинула на забезпечення викладання та навчання в усьому світі і призвела до посилення академічної недоброчесності. Швидкі зміни в онлайн-освіті сприяли порушенням академічної поведінки, а вчені зі всього світу зосередили свою увагу на актуальних проблемах дотримання академічної доброчесності.

Стан дослідження проблеми

Обговорення питань академічної доброчесності в останні роки є одним із найбільш популярних у всьому світі. Вчені А. Артюхов, О. Люта, В. Теремецький, О. Гринько, О. Кармаза розглядали академічну доброчесність із точки зору освіти і науки [1; 2], Н. Батечко, А. Дурдас, Д. Сопова – з точки зору педагогіки [3; 4]. Водночас глобальна інформатизація, розвиток цифрових технологій, перехід на онлайн-навчання призвели до виникнення нових проблем дотримання академічної доброчесності, стало поширюватися масове зростання порушень академічної доброчесності, недоброчесного запозичення, привласнення і використання чужих думок та ідей.

Мета і завдання дослідження

Метою цієї статті є продемонструвати існування чіткої кореляції між дотриманням принципу верховенства права в державі і правовою культурою, освітою та дотриманням академічної доброчесності. Мета зумовлює постановку таких *завдань*: по-перше, проаналізувати різні рейтинги і співставити їх між собою, щоб продемонструвати зв'язок принципу верховенства права, правової культури, освіти та академічної доброчесності; по-друге, висвітлити актуальні проблеми академічної доброчесності в Україні та запропонувати шляхи їх вирішення.

Наукова новизна дослідження

На основі аналізу Рейтингу верховенства права за 2021 рік, Рейтингу процвітання за 2021 рік, Рейтингу рівня освіти за країнами 2021 року, світових рейтингів університетів (Times Higher Education за 2021 рік, QS World University Rankings 2021) продемонстровано існування чіткої кореляції між дотриманням принципу верховенства права в державі і правовою культурою, освітою і дотриманням академічної доброчесності. Доведено, що чим вищий рівень дотримання принципу верховенства права, тим вищий рівень правової культури та відповідно рівень, якість освіти та дотримання академічної доброчесності.

Виклад основного матеріалу

Одним із принципів діяльності будь-якої демократичної держави є принцип верховенства права, який означає, що у правовій державі панує право, а неухильне дотримання цього принципу покликане забезпечити права і свободи людини у всіх сферах її життєдіяльності [5, с. 187]. Важливу роль у тому, щоб населення будь-якої демократичної країни дотримувалося цього принципу, відіграє освіта і культура, що є необхідними передумовами розвитку суспільства та держави загалом [6, с. 9; 7, с. 469]. Освіта через навчання і наука через дослідження закладають фундамент академічної доброчесності, яка покликана виховувати повагу до інтелектуальної власності. Звідси випливає, що у світі завжди існує потреба культури в освіті, а тому академічна доброчесність безпосередньо пов'язана із правовою культурою.

Відправною точкою для нашого дослідження є проведення аналізу різних рейтингів, що демонструють рівень розвитку держави, рівень дотримання верховенства права, рівень розвитку освіти і, як наслідок, рівень дотримання академічної доброчесності. Відповідно до Індексу верховенства права у 2021 році країнами, що дотримуються верховенства права, визнані Данія, Норвегія, Фінляндія, Швеція, ФРН, Нідерланди, Нова Зеландія, Люксембург, Австрія, Ірландія, Естонія, Канада, Австралія, Бельгія, Японія, Великобританія, Сінгапур,

Латвія, Гонконг, Корея¹. Одним із показників Індексу процвітання 2021, що є оцінкою світового багатства і благополуччя, є показник освіти, який вимірює охоплення, результати і якість на всіх чотирьох рівнях освіти в державі. До лідерів країн, що забезпечують найкращі показники в освіті, належать Сінгапур, Південна Корея, Данія, Фінляндія, Канада, Гонконг, Нідерланди, Швейцарія, Австралія, Норвегія, Японія, Нова Зеландія, Ірландія, Швеція, Ісландія, Великобританія, Тайвань, Бельгія, Естонія, США². Згідно з даними Рейтингу рівня освіти за країнами 2021 року, в основі якого лежить показник населення з вищою освітою, країнами з найкращими освітніми системами є США, Великобританія, ФРН, Канада, Франція, Швейцарія, Японія, Австралія, Швеція, Нідерланди, Нова Зеландія, Данія, Норвегія, Італія, Фінляндія, Австрія, Іспанія, Бельгія, Південна Корея, Ірландія³.

Варто також звернути увагу на світові рейтинги університетів. Зокрема, відповідно до рейтингу Times Higher Education за 2021 рік найкращими університетами з понад 1500 університетів з 93 країн світу за 13 показниками, що вимірюють результативність навчального закладу в чотирьох сферах (навчання, дослідження, передача знань і міжнародний світогляд), визнані університети Великобританії, США, Швейцарії, Канади⁴. Відповідно до QS World University Rankings 2021, що складено з використанням шести простих показників, які ефективно відображають результативність університетів (академічна репутація, репутація роботодавця, співвідношення викладачів і студентів, цитування на факультет, міжнародне співвідношення факультетів, міжнародне співвідношення студентів) найкращими університетами у світі визнано університети, що знаходяться у США, Великобританії, Швейцарії, Сінгапурі⁵.

¹ Rule of Law Index 2021 // *World Justice Project* : сайт. URL: <https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/WJP-INDEX-21.pdf> (дата звернення: 08.08.2022).

² The Legatum Prosperity Index 2021 // *Legatum Institute Foundation* : сайт. URL: <https://www.prosperity.com/rankings> (дата звернення: 08.08.2022).

³ Education Rankings by Country 2021 // *World Population Review* : сайт. URL: <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/education-rankings-by-country> (дата звернення: 08.08.2022).

⁴ World University Rankings 2021 // *Times Higher Education* : сайт. URL: https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2021/world-ranking#!page/0/length/25/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/stats (дата звернення: 08.08.2022).

⁵ QS World University Rankings 2021 // *QS* : сайт. URL: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2021> (дата звернення: 08.08.2022).

Якщо співставити між собою ці рейтинги, то можна прослідкувати, що в них наявні одні й ті самі країни. Отже, можна зробити висновок, що чим вищий рівень дотримання верховенства права, тим вищий рівень правової культури та освіти і відповідно рівень дотримання академічної доброчесності. Кожна країна виробляє свою модель правової культури, процес формування якої є досить складним і багатограним. Модель правової культури включає в себе позитивні погляди, переконання, оцінки, цінності, ідеали, що лежать в основі правомірної, соціально активної поведінки, які разом становлять показник цивілізованості окремої особистості, суспільства, держави загалом [8, с. 25–26; 9, с. 15–18].

Академічна доброчесність у сучасному цивілізованому світі є невід'ємною частиною правової культури, охоплює загальну академічну культуру закладу вищої освіти, внутрішню культуру людини, духовну культуру, має системний характер стосовно норм, цінностей, правил, традицій написання наукових робіт, етичної відповідальності за наслідки власних досліджень [4, с. 52–56].

Академічна доброчесність визначає загальноприйняті світовою спільнотою стандарти здійснення освітньої та наукової діяльності, створює середовище нульової терпимості до порушень прав, етики академічних взаємовідносин¹. Вона сприяє всебічному розвитку особистості, зміцненню знань і навичок, встановленню авторитету, створенню сприятливого іміджу, усвідомленню власної значущості, дозволяє розставити правильні пріоритети, підвищити власну ефективність.

Проблеми дотримання академічної доброчесності є проблемами кожної країни, однак фактори, що впливають на рівень академічної доброчесності, істотно різняться між країнами, між регіонами, залежать від культурних цінностей. Наприклад, моральні норми, що концентруються в релігії, впливають на культуру народу чи континенту, на ставлення, погляди, рішення та, зрештою, поведінку людини [10]. Існує також зв'язок між культурними цінностями та академічною доброчесністю. У країнах, що дотримуються конфуціанства, буддизму чи індуїзму, заохочується цитування, а тому внесення змін до оригінального тексту чи твору може розглядатись як форма неповаги. У китайській культурі вживання чийхось точних слів розглядається

¹ Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності : завт. рішенням Нац. агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29.10.2019 № 11 // Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти : офіц. сайт. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/Рекомендації-ЗВО-система-забезпечення-академічної-доброчесності.pdf> (дата звернення: 08.08.2022).

як спосіб вшанування, поваги та прояву пошани до автора оригінального тексту; у корейській культурі не існує такого поняття, як оригінальна ідея чи оригінальна думка [11; 12].

Звичайно, категорія «академічна доброчесність» є складною. Саме тому усвідомлення і вивчення потенційних внутрішніх та зовнішніх чинників (морально-культурних, інституційних, освітньо-виховних), які зумовлюють академічну нечесність, дає можливість не лише розробити ефективну політику забезпечення академічної доброчесності як на національному, так і міжнародному рівнях, але й упровадити її в життя¹. Наприклад, низький рівень громадянської культури призводить до академічної нечесності, а недостатній рівень інформаційної культури та базових умінь і навичок коректної роботи з інформацією часто призводить до порушення студентами норм академічної доброчесності, що набуває ознак системності й масштабності і становить загрозу формування суспільства, лояльного до вчинення плагиату.

Відповідно до Рейтингу верховенства права за 2021 рік Україна знаходиться на 74 місці серед 139 країн світу²; у Рейтингу процвітання 2021 року наша держава посідає 40 місце за показниками в освіті³. При цьому у провідних світових рейтингах університетів Times Higher Education за 2021 рік та QS World University Rankings 2021 згадується не більше десяти українських закладів вищої освіти, які розміщені на різних місцях від 500 до 1000+⁴.

Сьогодні в Україні існує криза академічної доброчесності. Одним з найпоширеніших факторів, що сприяють цьому, є загальна криза суспільства, що характеризується толерантністю до правового нігілізму, корупції, численних порушень законодавства й етичних норм⁵.

¹ Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий концепт // AcademIQ : сайт. 17.03.2017. URL: <https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontseptsiya-chy-diyevyj-kontsept/> (дата звернення: 08.08.2022).

² Rule of Law Index 2021 // World Justice Project : сайт. URL: <https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/WJP-INDEX-21.pdf> (дата звернення: 08.08.2022).

³ The Legatum Prosperity Index 2021 // Legatum Institute Foundation : сайт. URL: <https://www.prosperity.com/rankings> (дата звернення: 08.08.2022).

⁴ World University Rankings // Times Higher Education : сайт. URL: https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/2021/world-ranking#!page/0/length/25/sort_by/rank/sort_order/asc/cols/stats (дата звернення: 08.08.2022); QS World University Rankings 2021 // QS : сайт. URL: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2021> (дата звернення: 08.08.2022).

⁵ Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти : лист МОН України від 23.10.2018. № 1/9-650 // ZakonOnline : сайт.

Згідно з річним звітом Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти України за 2020 рік академічна недоброчесність у 2020 році продовжувала асоціюватися переважно з плагіатом¹, фальсифікацією та іншими порушеннями академічної доброчесності². Ставлення до проблеми академічної доброчесності в Україні прямо залежить від етичних принципів та цінностей у суспільстві, правової культури. Серйозні проблеми з етикою, ціннісними настановами, культурною мислення і поведінки, що виявляються на всіх рівнях суспільного життя, є підставою для зростання уваги та усвідомлення необхідності практичних дій у сфері утвердження академічної чесності в системі освіти України.

До факторів, що спричиняють порушення академічної доброчесності в Україні, слід віднести: наявність слабкої вкоріненості відповідних етичних норм або, навпаки, наявність «багатих» традицій негативних практик; ігнорування неетичної поведінки працівниками та безкарність проявів академічної недоброчесності; незбалансованість навчальних програм і навантажень; застарілість змісту і методів навчання, їх невідповідність вимогам часу, звідки слабка вмотивованість до навчання³. Підтвердженням цієї думки є дані Всесвітнього економічного форуму, які свідчать, що держави світу стикаються з нестачею талантів через застарілі навчальні програми, які не рухаються в ногу в часом⁴.

На жаль, досвід академічної нечесності, який часто отримують студенти в університетах України, – це початковий тренінг на подальше порушення законів. Чесність не може вижити в атмосфері, в якій нечесність не лише толерується, але й вітається. Прояви академічної

URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/124272__124272 (дата звернення: 08.08.2022).

¹ Річний звіт Національного Агентства із забезпечення якості вищої освіти за 2020 рік // Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти : офіц. сайт. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2021/02/Річний-звіт-2020.pdf> (дата звернення: 08.08.2022).

² Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти : лист МОН України від 23.10.2018 № 1/9-650 // ZakonOnline : сайт. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/124272__124272 (дата звернення: 08.08.2022).

³ Стан і проблеми боротьби з плагіатом в українській освіті // Національний інститут стратегічних досліджень : офіц. сайт. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-12/plagiat-8be00.pdf> (дата звернення: 08.08.2022).

⁴ Global Competitiveness Report. Special Edition 2020: How Countries are Performing on the Road to Recovery // World Economic Forum : сайт. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2020.pdf (дата звернення: 08.08.2022).

недобросочесності руйнують систему освіти, перетворюючи освітній процес на його імітацію. Нечесність в освіті негативно впливає і на все суспільство, і на кожного окремого індивіда, адже створює систему, в якій неможливо досягнути успіху чесним шляхом, призводить до «виховання мислення, яке схилає до такої поведінки» [13]. У подальшому таке суспільство та держава не можуть бути успішними. Навіть найкращі, інтелектуально незалежні студенти можуть бути дезорієнтовані і страждати в деморалізованому оточенні, коли бачать, що успіху в навчанні та дослідженні легше досягти шляхом обману, ніж чесною працею.

Існування в Законі України «Про освіту»¹ норми про наявність академічної доброчесності як обов'язкової складової системи забезпечення якості освіти зовсім не означає, що порушення академічної доброчесності зникли та в закладах освіти України сформована нова академічна культура, яка має нульову толерантність до академічної нечесності. На жаль, і надалі дотримання вимог закону щодо академічної доброчесності та рівень академічної культури в Україні є доволі низькими. Прийняття кодексів дотримання академічної доброчесності в закладах вищої освіти і встановлення академічної відповідальності за академічну нечесність на практиці не означає, що всі ці заходи вживаються. У разі виявлення порушень академічної доброчесності в закладах вищої освіти України жодних дій не вживається, а на їх сайтах (навіть тих, що входять у світові рейтинги) міститься лише інформація про політику академічної доброчесності, інформація про випадки виявлення порушень академічної доброчесності та їх розслідування відсутня.

Впровадження цінностей академічної доброчесності вимагає змін у системі освіти і системі організації наукової діяльності в Україні. Виховання культури академічної доброчесності, створення середовища, сприятливого для дотримання академічної доброчесності, у загальному контексті – завдання всіх наукових та освітніх закладів будь-якої країни. Чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність і мужність є основними цінностями академічної доброчесності. Цінності і стандарти академічної доброчесності створюють основу для розвитку знань, якісної освіти та навчання учнів і студентів як відповідальних громадян та професіоналів². Чесність і доброчесність є фундаментальними цінностями, які визначають те, як

¹ Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 08.08.2022).

² Фундаментальні цінності академічної доброчесності // Донецький національний університет імені Василя Стуса : офіц. сайт. URL: <https://www.>

навчати, як вчитися і як здійснювати наукову діяльність, а в подальшому – як провадити свою професійну діяльність.

Академічна спільнота повинна бути відданою пропаганді академічної доброчесності та активно прагнути до її втілення в повсякденному інституційному житті своїх членів. Університети, факультети та викладачі мають відігравати значну роль у спілкуванні, зміцненні та забезпеченні цінностей академічної доброчесності і політики закладу освіти. Тому сьогодні для закладів освіти України важливо не лише створити політику, процедури та правила у сфері академічної доброчесності, але й провадити їх у повсякденне життя, постійно вдосконалювати, формувати академічну культуру, правову культуру та повагу до принципу верховенства права.

Висновки

Співставленням Рейтингу верховенства права за 2021 рік, Рейтингу процвітання за 2021 рік, Рейтингу рівня освіти за країнами 2021 року, світових рейтингів університетів (Times Higher Education за 2021 рік, QS World University Rankings 2021) продемонстровано існування чіткої кореляції між дотриманням принципу верховенства права в державі та правовою культурою, освітою й академічною доброчесністю. Доведено, що чим вищий рівень дотримання принципу верховенства права, тим вищий рівень правової культури й відповідно рівень, якість освіти та дотримання академічної доброчесності.

Проблеми дотримання академічної доброчесності є проблемами кожної країни, однак фактори, що впливають на рівень академічної доброчесності, істотно різняться між країнами, між регіонами та залежать від культурних цінностей. Культурні відмінності теж впливають на прийняття академічної доброчесності у світі.

Сьогодні в Україні академічна спільнота повинна бути відданою пропаганді академічної доброчесності та активно прагнути до її втілення у повсякденному інституційному житті своїх членів. Суб'єкти освітньої діяльності мають відігравати значну роль у спілкуванні, зміцненні та забезпеченні цінностей академічної доброчесності і політики закладу освіти, академічної культури та правової культури загалом. Для вітчизняних закладів освіти України важливо не лише створити політику, процедури та правила у сфері академічної доброчесності, але й провадити їх у повсякденне життя, постійно вдосконалювати, формувати академічну культуру, правову культуру та повагу до принципу верховенства права.

Список бібліографічних посилань: 1. Artyukhov A., Liuta O. Academic Integrity in Ukrainian Higher Education: Values, Skills, Actions. *Business Ethics and Leadership*. 2017. No. 1 (1). Pp. 34–39. DOI: <https://doi.org/10.21272/bel.2017.1-04>. 2. Теремецький В. І., Гринько Р. О., Кармаза О. О. Концептуальні засади підвищення ефективності законодавчого регулювання освітнього процесу в Україні. *Наука і освіта*. 2017. № 6. С. 74–80. 3. Батечко Н., Дурдас А. Академічна доброчесність в контексті європейських практик: досвід Франції. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Серія: Педагогічні науки*. 2019. № 3 (60). С. 88–94. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2019.3.8894>. 4. Сопова Д. Академічна доброчесність у системі професійної підготовки майбутнього педагога. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Серія: Педагогічні науки*. 2018. № 3–4 (56–57). С. 52–56. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2018.3-4.5256>. 5. Чепульченко Т. О. Верховенство права як основоположний принцип сучасного. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Серія: Політологія. Соціологія. Право. 2012. Вип. 2 (14). С. 185–188. 6. Швед М., Швед М. Освіта і культура як суспільні явища. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2004. № 18. С. 3–10. 7. Швед М. Вплив освіти і культури на розвиток суспільства. *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. 2014. T. 16. S. 463–471. 8. Горбова Н. Правова культура особистості: до постановки питання. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2015. № 14, т. 1. С. 25–26. 9. Коваленко Н. Ю. Сутність взаємозв'язку правової культури та правового виховання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2016. Вип. 38, т. 1. С. 15–18. 10. Nelson M. F., James M. S. L., Miles A., Morrell D. L., Sledge S. Academic Integrity of Millennials. *The Impact of Religion and Spirituality, Ethics & Behavior*. 2017. Vol. 27, Iss. 5. Pp. 385–400. DOI: <https://doi.org/10.1080/10508422.2016.1158653>. 11. Ahmed K. Academic integrity: Challenges and strategies for Asia and the Middle East. *Accountability in Research*. 2020. Vol. 27, Iss. 5. Pp. 256–270. DOI: <https://doi.org/10.1080/08989621.2019.1646646>. 12. Chen S., Macfarlane B. Academic Integrity in China // *Handbook of Academic Integrity* / ed. by T. Bretag. Singapore : Springer, 2015. DOI: https://doi.org/10.1007/978-981-287-079-7_32-1. 13. Fida R., Tramontano C., Paciello M., Ghezzi V., Barbaranelli C. Understanding the interplay among regulatory self-efficacy, moral disengagement, and academic cheating behaviour during vocational education: A three-wave study. *Journal of Business Ethics*. 2018. Vol. 153, No. 3. Pp. 725–740. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10551-016-3373-6>.

Надійшла до редколегії 11.08.2022

Прийнята до опублікування 20.08.2022

**Duliba Ye. V., Avramova O. Ye., Kulish A. M., Myrhorod-Karpova V. V.
Rule of law, legal culture, education and academic integrity**

Comparing the 2021 Rule of Law Index, 2021 Legatum Prosperity Index, 2021 Education Rankings by Country, 2021 Times Higher Education, 2021 QS World University Rankings has demonstrated that there is a clear correlation between adherence to the rule of law in the state and the legal culture, education and academic integrity. It is proved that the higher the level of adherence to the rule of law, the higher is the level of legal culture and, accordingly, the level of quality of education and observance of academic integrity.

The issues of academic integrity are issues of each country, but the factors influencing academic integrity differ significantly between countries, between different regions, and depending on cultural values. Cultural differences also affect the perception of academic integrity in the world.

It is noted that there are several problems with observance of the academic integrity in Ukraine. The attitude to the issues of academic integrity in Ukraine directly depends on the ethical principles and values in society and legal culture.

It is concluded that the implementation of academic integrity values requires changes in the system of education and scientific activity in Ukraine. The academic community must be a true advocate of academic integrity and actively strive for its implementation in the everyday institutional life of its members. Universities, faculties and teachers have a significant role to play in communication, strengthening and securing values of academic integrity and policy of the educational institution, academic culture and legal culture in general.

Today it is important for Ukrainian institutions not only to create policies, procedures and rules in the field of academic integrity but also to introduce them into the everyday life of the such institution, to constantly improve them, to form academic culture, legal culture and respect for the rule of law.

Key words: rule of law, legal culture, education, academic integrity.

